

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona sa predkladá ako iniciatívny materiál.

Sledovaným cieľom návrhu zákona je zosúladiť platnú právnu úpravu v Občianskom zákonníku so závermi vyslovenými Súdnym dvorom Európskej únie v rozsudku č. C 598/21 vo veci SP, CI verzus Všeobecná úverová banka a. s., ktoré poukázali na nesúlad vnútroštátnej právnej úpravy s právnymi normami Európskej únie, najmä so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993) v platnom znení. V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že súčasná právna úprava nezohľadňuje proporionalitu možnosti priznanej predajcovi/obchodníkovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o úvere, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, ako je výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca/obchodník môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydľia spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.

Na základe uvedeného sa navrhujú nové pravidlá, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach. Navrhovaná nová právna úprava upravuje „možnosť“ obchodníka požadovať úhradu celého plnenia, resp. celej dlžnej sumy za zákonom ustanovených podmienok, ktoré zohľadňujú nielen počet omeškaných splátok, ale aj ich celkovú „omeškanú“ výšku vo vzťahu k výške poskytnutého úveru alebo iného plnenia, na ktoré je spotrebiteľ podľa spotrebiteľskej zmluvy povinný, a vo vzťahu k dĺžke trvania spotrebiteľskej zmluvy. Navrhované znenie ponecháva na uvážení obchodníka, či a kedy toto právo uplatní (právo však môže uplatniť len počas obdobia, kedy sú splnené podmienky na tzv. zosplatnenie). Obchodník je povinný pred uplatnením práva na tzv. zosplatnenie plnenia vyzvať spotrebiteľa na vrátenie omeškanej sumy splátok a súčasne mu určiť lehotu na jej vrátenie, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní. Súčasne ho musí upozorniť, že až po uplynutí tejto dodatočnej lehoty sa stáva celé plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy splatným. Navrhovaná právna úprava upravuje aj vzťah úpravy k pravidlám obsiahnutým v § 565 Občianskeho zákonníka. Je potrebné uviesť, že navrhovaná právna úprava nevylučuje možnosť dojednania primeranej úpravy podmienok splácania dlžnej sumy rešpektujúc princíp zmluvnej voľnosti. Inšpiráciou navrhovanej právnej úpravy je nemecká právna úprava.

Účinnosť právnej úpravy sa navrhuje od 1. novembra 2024. Súčasne sa navrhuje aj úprava prechodných ustanovení vo vzťahu k právnym vzťahom vzniknutým pred nadobudnutím účinnosti novej právnej úpravy tak, aby bola zabezpečená právna istota aj v existujúcich právnych vzťahoch.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona bol predmetom riadneho pripomienkového konania a predkladá sa bez rozporov.